

Eszerkesztési irodám
Nagybecskerek Zápolya-
utca 1. hová a lap szal-
lemi részét illető min-
den közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyv-
nyomdája Nagybecske-
rek, Zápolya-u. 1. hová
a hirdetések, előfizetések
és a lap szétküldésére
vonatkozó felszólalások
intézendők. Telefon 21.

TORONTAL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: dr. Brájer Lajos.

Feladószerkesztő: Bontai János.

Előfizetési árak
Egy évre --- 84 Ft
Félévre --- 48 Ft
Negyedévre --- 24 Ft
Egyes szám ára 8 fillér.

Hirdetéseket

a kiadóhivatal veszi fel.
Azonkívül az összes hir-
tési irodák : : :

Megjelenik vasár- és
ünnepnapok kivételével
mindennap d. u. 8 órákor

Nagybecskerek, 1915.

XLIV. évfolyam, 50. szám.

Szerda, március 3.

Nagy harcaink az oroszszal.

Budapest, március 2. A „Torontál“ eredeti távirata. (A miniszterelnökség sajtóosztályától.) Hivatalos jelentés.

A Kárpátok nyugati szakaszán az oroszok számos ellentámadását visszautasítottuk és a megelőző harcokban saját csapataink által kiküzdött állásokat és magaslatokat megtartottuk.

A Dnyesztertől délre a harcok még tartanak.

Tegnap is véresen visszavertük az ellenség támadásait és az elfoglalt területet a számra nézve gyakran tulerős ellenséggel szemben megtartottuk.

Lengyelországban és Nyugat-Galiciában csak tüzéségi harcok voltak.

Bukovinában nyugalom van.

A déli hadszíntéren a helyzet változatlan.

Höfer altábornagy, a vezérkar főnökének helyettese.

Budapest, március 2. A „Torontál“ eredeti távirata. (A miniszterelnökség sajtóosztályától.) Berlin, március 2.

A nagy főhadiszállás jelenti a keleti hadszíntérről:

Az oroszoknak az augustowi erődötől délkeletre és délre ellenünk intézett összes előtörései sikertelenek voltak.

Lomzától északkeletre és Plocktól keletre ellenünk intézett éjjeli támadásait visszavertük.

A nyugati világcsata.

Budapest, március 2. A „Torontál“ eredeti távirata. (A miniszterelnökség sajtóosztályától.) Berlin, március 2.

A nagy főhadiszállás jelenti a nyugati hadszíntérről:

Champagneban a franciáknak ismételt, újból nagy erővel ellenünk intézett támadásai többnyire már tüzelésünkben, az ellenség nagy veszteségei mellett, összeomlottak.

Egyes helyeken kifejlődött közelharcokban mindenütt mi győztünk. Állásainkat erősen tartjuk.

Az argonnei erdőségben több árkot elfoglaltunk, nyolcvan foglyot ejtettünk és öt aknavetőt zsákmányoltunk.

A Vauquois ellen intézett támadásokat véresen visszavertük.

A Vogézekben a legutóbbi napokban kivívott előnyöket heves ellentámadások ellenére is megtartottuk.

A franciáknak tegnap este Celleistől északkeletre ellenünk intézett támadásai rájuk nézve különösen veszteségteljesek voltak.

Németország és az Unió.

Budapest, március 2. A „Torontál“ eredeti távirata. A sajtóbizottság jóváhagyásával jelenti tudósítónk: Berlinből sürgönyzik:

Az Unió nagykövete által átadott jegyzék azt javasolja, hogy Anglia és Németország egyezzenek meg, hogy nem helyeznek el a partmenti vizeken s a nyílt tengeren aknákat és a védelmi aknák elszabadulva, ártalmatlanok legyenek. Tengeralattjárókat csak föltartóztatásra alkalmazzanak bármily nemzetiségű kereskedelmi hajó ellen és semleges zászlót ne használjanak. Anglia és Németország továbbá kölcsönösen járuljanak hozzá ahhoz, hogy az Unió a hadviselő államok kizárólag polgári lakossága számára élelmiszert szállíthasson.

A német kormány az Unió jegyzékére adott válaszában kifejti, hogy a kormány úgy véli, hogy az Unió kezdeményezése alapja lehet a praktikus megegyezésnek s ezt előmozdítandó, Németország elvben hozzájárul az Unió jegyzékéhez. Az aknákról azonban nem mondhat le, hasonlóképpen elfogadhatlan a tengeralattjárókra vonatkozó rész is, mert erre offenzívájuknál szükség van. A semleges hajó, ha dugárut visz, föl van fegyverezve s ellenállást fejt ki, miért is ellenük a nemzetközi jogszabályok szerint kell eljárni. Az élelmiszerek polgári lakossága számára való szállításához hozzájárul. (M. T. I.)

Egyéb események.

Belgrád bombázása.

Budapest, márc. 2. A „Torontál“ eredeti távirata. (A miniszterelnökség sajtóosztályától). A hadisajtószállásról jelentik:

Belgrád bombázásáról szóló utolsó szerb kommuniké olyan ofromba valótlanlanságot tartalmaz, hogy azoknak megcáfolása tulajdonképpen fölöslegesnek látszik. Senki sem fogja elhinni azt, hogy Ausztria-Magyarország lövedékgyárait, az állítólagos szerb célpontokat, az ország határán állította fel, ép oly kevéssé fog

valaki kételkedni abban, hogy a szerb tüzéség, ha a Mitrovicán kívül fekvő pályaudvart veszi célba, egy nem talál a város centrumába. Mindezek a szerb állítások tehát tarthatatlanok, de viszont közölni kell azt a tényt, hogy mióta azzal fenyegetőztünk, hogy a szerb fővárost újból bombázni fogjuk, a határunkon levő nyílt városok sértetlenek maradtak. Azóta határozottan megállapítható, hogy a szerb miniszterek a Belgráddal szemközt levő hadállásaink, valamint repülőgépeink bombázásánál nagyon ügyelnek arra, hogy Zenony városát ne bombázzák.

A Dardanellák ostroma.

Budapest, márc. 2. A „Torontál“ eredeti távirata. (A miniszterelnökség sajtóosztályától). Konstantinápoly, márc. 2. A főhad szállás közli:

Az ellenséges flotta ma lassu tüzelést folytatott a Dardanellák erődei ellen. Az ellenség kísérletei, hogy egyes pontokon feldartócsapatokat partraszállítson, meghiúsult. Ő ellenséges páncélos, amely eredménytelen tüzelést folytatott más ütegeink ellen, a mi ütegeink által leadott hét lövéstől taláiba, képtelen volt visszavonulni.

HIREK.

A háborus anyavédelem.

A nagybecskereki anya- és gyermekvédelmi bizottság felhívása.

A nagybecskereki feminista-egyesületének anya- és gyermekvédelmi bizottsága a következő felhívást bocsátja ki:

Míg a férfi fegyverrel kezében védelmezi hazánkat, vérét, életét áldozza fel nemzeti szabadságunk, kulturánk védelmében, a nő is lelkes áldozatkészséggel vállal és teljesít minden kötelességet, amit e nehéz idők eléje állítanak. A természet is életfentartó hivatást jelölt ki számunkra: teljesítsük soha el nem lakadó kötelességtudással! Részessítsük első-sorban hathatós anyagi és erkölcsi támogatásban az anyákat, akik ebben a súlyos esztendőben adnak életet gyermeküknek. Segítsük, gyámolítsuk a gyermek születése előtt és után, igyekezzünk kellő gondozásban részesíteni mindaddig, míg eléggé megerősödve, megfelelő munkával maga tud gondoskodni gyermekéről. Egy-egy anyának és gyermekének felkarolása némi személyes hozzájárulást és anyagi áldozatot jelent. Gondoljuk meg, hogy csekély pénzáldozattal is és kevés fáradsággal életet menthetünk, nemzetünk erejét gyarapítjuk!

Bizvást reméljük, hogy mindenki szívesen csatlakozik ehhez az anyavédelmi mozgalomhoz, melyet e nagy és nehéz idők emlékére háborus anyavédelemnek nevezhetünk.

Bizalommal kérünk jelentkezéseket egyéni segítségre és pénzadományokat, miket hirtalpig nyugtázunk.

Dr. Dellimánics Lajosné elnök.

Freundné L. Natalie ügyvezető.

— Az egyéves önkéntesek csapatválasztási joga. A nagybecskereki állomásparancsnokság közli:

Azok az egyéves önkéntesekre jogosult népfőlkélok, akik a csapatválasztás jogát idejekorán biztosítani akarják, felhívattak, hogy erre vonatkozó kérvényüket az alább megjelölt időpontig nyújtják be: És pedig:

Az osztrák állampolgárok, kik 1895-ben születtek, 1915. évi március hó 8-ikáig, az 1896-ban születtek pedig 1915. apr. 8-ig.

Magyar állampolgárok, akik 1895-ben születtek, 1915. márc. 31-ikéig, akik 1896-ban születtek pedig 1915. ápril. 30-ikáig nyújthatják be.

A bosznia-hercegovinai illetőségűek részére a benyújtási határidőt később fogják közölni.

Az osztrák-magyar monarchia területén

tén kívül sorozott hadkötelesek kérvényei szintén figyelembe fognak vétetni, ha erre vonatkozó kérvényeiket az osztrák állampolgárok vagy bosznia-hercegovinai illetőségűek hét nappal, a magyar állampolgárok pedig legalább 15 nappal a részükre kijelölt fegyveres népfőlkélok szolgálatra való bevonulási idő előtt az illetékes hadkiegészítő parancsnokságnál benyújtják.

— **Ingyen tej.** A nagybecskereki feminista-egyesület anya- és gyermekvédelmi bizottsága a következő felhívást közli:

Kérem a nemesszívü emberekhez!

A hadviselés nehéz terheket ró az egész országra, a társadalom mindenütt áldozatkészen igyekszik a megváltozott viszonyokkal járó nyomoruság enyhítésére. Minden egyén jótékonsági költségvetése tulon-tul meghaladja a megszokottat. Mégis — a jó ember erszénye olyan, mint az isteni könyörületesség kenyere, amelyből „háromezer embernek jutott és mindenki jóllakott belőle.“ Aki készséggel ad, annak mindig van mit adni. Igaz, az állam rendelkezései megóvják a hadvonultak családjait a nyomortól, de nem gondoskodhatik azokról, akiket a jelen nehéz viszonyok fosztottak meg kenyerüktől. A valódi nyomor elbuvik és csak a véletlen által, vagy egyes óvónők, tanítónők, tanítók bukkannak rá iskolába járó és el-maradozó gyermekek faggatásánál. Tudtunk-e olyan anyáról, aki hat gyermekével abból él, hogy az egyik kis fiúnak a kaszárnyában összegyűjtik a kenyérhulladékokat? Vagy hogy kicsi gyermekek hétszámra, hónapszámra nem kapnak meleg ételt, tejet? Ne engedjük veszni édes hazánk egyik jövődó polgárát sem, ne feledjük, hogy az ország jövőjét rontjuk meg, ha hideg közönnyel nézzük kis gyermekek éhségét! Kicsi áldozattal igen sokat tehetünk. Egy-egy liter tej naponta egy-egy családnak nagy segítség. Szépen kérjük nemesszívü ur-hölgyeinket, jelentené a Feministák Egyesületének (Melenczei-ut 7.), aki hajlandó egy-egy liter tejet adni naponta. A pénzadományokat pedig „Ingyentej“ címen a „Torontál“ szerkesztőségéhez kérjük küldeni.

— **A kakas, a tyuk meg a háboru.** Az élelmiszerekkel való amugy is nagy visszaéléseket mutató üzérkedésnek új hajtása van. Egyes lelkiismeretlen üzérek ugyanis most új manipulációval dolgoznak az élelmiszerek terén. Nevezetesen azt híresztelik a falvakban, hogy mindenki nek csak egy kakast és nyole tyukot lehet tartani és biztatják a baromfitartókat, hogy sürgösen adják el baromfiakat. Így azután ezek az üzérek csészön összevásárolják a baromfiakat a

gazdasszonyoktól s ők maguk drága áron kereskednek velük. Hasonlóképp azt is híresztelik, hogy csak egy tehenet lehet tartani s így akinek több van, sürgősen adja el. A gazdák már mindenfelől kérdőzködtek ez irányban, miért is közeljük, hogy ez a híresztelés teljesen valótlans mindenki annyi baromfit és tehenet tarthat, amennyit tud. Különösen hasznos a baromfitenyésztés, sőt inkább növelni kell, mert a baromfi eltartása most a tél elmúltával minimálisba kerül, ellenben nagymértékben hozzájárul a hushány csökkentéséhez s azonkívül a tojás is nagyjelentőségű a táplálkozásban.

— **Köszönet.** Hübsch Bernát ur cukorgyári igazgató a Chevra Kadisa céljaira 20 koronát adományozott. Ezen adományért hálás köszönetet mond Mayer Henrik, a Chevra elnöke.

— **Énekszóval a lövészárokban.** Róth Nándor klárii tanító küldi az északi harc-térről a következő tábori levelezőlapot:

— Önök legutóbbi számukban tévesen írták, hogy Heltai kartársam a Kárpátokban esett el. Ő Lengyelországban került el tőlünk betegen s gyomorbaja miatt az I-ji kórházba vitték. Nem tudott enni s csakhamar annyira legyengült, hogy utközben meghalt. L-iben temették el... Mi itt igen ó harci kedvben vagyunk. Estén-kint énekkart alakítunk a lövészárokban és énekelünk. Az oroszok, akik tőlünk százötven lépésnyire vannak, esőndben hallgatják s végül zajos „Zsivió“-ban törnek ki. Utána azután ők énekelnek. Ilyenkor még az előőrsök sem mutatkoznak s esőnd és nyugalom uralkodik. Másnap azután az egész környék megint hangos az ágyudórejttől és a puskaropogástól. Katoáink jó kosztot kapnak s most még bór is jut, ami nagy örömeinkre van. Újból elláttak bennünket meleg alsóruhakkal és új ruhával. A hideg elég tűrhető. A legnagyobb hideg eddig 12 fok volt Celzius szerint. Most ködös idő jár. Tavaszra nagy dolgokra lehetünk elkészülve. Egy hónap mulva már többet tudunk. En azóta számvivő őrmester lettem s jól érzem magam. Szívvelyes üdvözléssel Róth Nándor.

— **A háborus anyavédelem.** A nagybecskereki feminista egyesület anya- és gyermekvédelmi bizottságához eddig beérkezett gyűjtőivek és adományok a következők:

Dr. Dellimánics Lajosné ivén: dr. Dellimánics Lajosné 10 K, dr. Dellimánics Lajos 20 K, Babics József údv. tan. 5 K, összesen 35 K.

Dr. Vinczevidy Ernőné ivén: Kovács Rókusné 3 K, Jemries Elise 5 K. Névvel adomány 3.50 K, Gyertyánffy Lászlóné 5 K, dr. Wáttay Pelbart Dezsőné 10 K, Vinczevidy Ernőné 10 K, Marton Andor-

Eredeti müncheni „Salvator-sör“

naponta friss csapolás. Ezenkívül Dreher Korona-sör is állandóan csápon van MARCOIN JENŐ éttermében.

né 10 K, Pap Ilona (Alsóelemér) 25 K, összesen 71.50 K.

Deutsch Józsefné ivén: Deutsch Jakab és társai 10 K, Erbert K. 2 K, Grün D. Izsóné 4 K, Temmer S. 2 K, Deutsch Emilné 4 K, Strasser és König 20 K, Temmer A. 2 K, Langer Adolfné 4 K, Gruics Gáborné 2 K, Grün Alfréd 4 K, dr. Kardos 2 K, Kurländer I. 5 K, Frank Lajos 2 K, Frey Rudolf 2 K, Strasser Mari 2 K, Chirói Silvius 1 K, N. N. 60 f, összesen 68.60 K.

Büchler Hugoné ivén: Sz. 1 K, Králik Lászlóné 2 K, X. Y. 2 K, Hoffmann Ede 1 K, Schulz Imre 50 f, összesen 6.50 K.

Eisler Irma ivén: Szabó Lajosné 40 f, Drégies M. 40 f, Rosenfeld I. 2 K, Tolveth Frigyes 1 K, öz. Tolokán Dezsóné 1 K, N. N. 3 K, Krajev Zsivo 2 K, N. N. 1.40 K, Klein Mór 1 K, Gergely 1 K, N. N. 3 K, Kovencz 4 K, Klein B. 2 K, Grünberger E. 1 K, I. 1 K, N. N. 1 K, Theodorovits Sz. 2 K, összesen 27.20 K.

Neufeld Éva ivén: Landgraf I. 1 K, Junger Mór 60 f, Radics A. 1 K, M. E. 1 K, N. N. 2 K, Eckstein Vilmos 1 K, N. N. 2 K, N. N. 60 f, R. Jenő 5 K, Schl. K. 2 K, Prokitsné 2 K, Eckstein S. 1 K, Almásy Elek 1 K, Daun 5 K, Grünbaum Vilmos 2 K, Strelinger Márk 2 K, Mesznik Imre 2 K, Eisler Teres 50 f, Eisenstaedter 2 K, B. I. 40 f, dr. Pollák Győzőné 3 K, Hajduska Jenő 1 K, Gyárfás Ödönne 2 K, Szenes főmérnök 1 K, Kelen Sándor 1 K, dr. Stein Józsefné 1 K, dr. Steiner Gyuláné 2 K, Ch. Haufeld 1 K, Forster Imréné 1 K, öz. Neufeld Róza 2 K, Pollák Zsigmond 1 K, K. I. 4 K, Eckstein János 2 K, B. B. 2 K, Perisicsné Napholz I. 1 K, öz. Guttmann Jakabné és fiai 5 K, Hirtenstein 2 K, dr. Milch Jakab 3 K, X. Y. 1 K, Beneze 1 K, dr. Neumann Gyula 4 K, Temmer testvérek 4 K, összesen 79.10 K.

Hoffmann Elma ivén: többek 10 K, Sonnefeld Elza ivén: Salgó Jenő 2.60 K, Herbarth hadnagy 1.20 K, N. N. 1.10 K, Wetser 1 K, öz. Pilisné 2 K, G. G. 1 K, Wehner Józsefné 2 K, Klein Mórné 1 K, Klementics 1 K, Csada Frigyesné 1 K, Wolfinger Julie 2 K, Behring György 1 K, Hosszu 2 K, N. N. 2 K, N. N. 1 K, Hollaender Ella 4 K, Heller Dávid 2 K, összesen 27.90 K.

Szenes Micike ivén: Szenes Adolfné 4 K, dr. Eichenwald 1 K, N. N. 2 K, Eibeschütz I. 1 K, Brontsné 1 K, Eckstein János 2 K, Karakatrolovics 1 K, D. F. 1 K, Egyk üzdő baka 1 K, Herr György 2 K, Kis Jánosné 1 K, Haupt Béla 1 K, K. F. 2 K, M. R. 2 K, Vági Sándor 3 K, összesen 25 K.

Zachariás Mariska ivén: Menczer Lipótné 2 K, dr. Annau Ernőné 2 K, dr. Györgyevits Milosné 2 K, Kertész Ottóné 2 K, Konkoly Laura 2 K, Keszlerné 2 K, Litovszki Pálné 2 K, Mayer Rezsóné 2 K, Benó Tivadarné 2 K, Benó Mihályné 2 K, Bókai postahivatal 5 K, Zachariás Józsefné 2 K, összesen 27 K.

Fejess Ilonka ivén: dr. Nónay Pál 10 K, Magyar Pál 4 K, dr. I. K. 3 K, Grézlo János 5 K, öz. Fejessné 4 K, Dienstl Emilia 2 K, Hartig Albert 2 K, Csizsár Albert 2 K, összesen 32 K.

Freundné L. Natalie ivén: Garai Izsó bankigazgató Törökbeese 10 K, Freund Adolf 20 K, Billitz Jánosné 5 K, Bialoskurski Mária 5 K, Szabó Béláné 5 K, Z. H. 3 K, N. N. 2 K, Kuszing Otti 2 K, M. A. 4 K, Freund Lajosné 5 K, Freund Ida 5 K, Kolos Ignácné 4 K, Menczer Lipótné 2 K, Freundné L. Natalie 10 K, összesen 82 korona.

Továbbá adakoztak: Feministák Egyesületének Anya- és Gyermekevédelmi bizottsága Budapesten 50 K, Vámos Ella 5 K, Bürger Szilárdné 5 K, Grünwald Béláné 10 K.

Naponta 1—1 liter tej adnak: Eckstein Samuné, dr. Perisics Zoltánné, Steiner Jacquesné, Deutsch Józsefné, Hollaender Károlyné, Freundné L. Natalie és ingyentejre adott Strelinger Márkné 10 K és Freund Lajos hetenként 2 K-t ad a háboru egész tartamán keresztül.

— **A Kék hattyu II. része.** Boross Mihály fantasztikus regényének a „Kék hattyu”-nak, mely annakidején óriási szenzációt keltett, most a második részét közli a Budapesti politikai napilap. A második rész címe **Nő-barlangja** melynek

tárgya éppen olyan szenzációs és érdekesítő, mint a Kék hattyu volt. A Budapesti készséggel küld a megfelelő példányokból mutatványszámot és ujjonnan belépő előfizetőnek a március elsejéig megjelent regényfolytatásokat ingyen küldi meg.

— **Hogy jutott a csalfaság Oroszországba?** A németek híres költője, Rainer Mária Rilke irt erről egy bájos, mély értelmű mesét, melyet most Lakatos László közöl magyarul a Jó Pajtás olvasóival. Sebők Zsigmond és Benedek Elek képes gyermeklapja e legutóbbi számába ezenkívül nagy költőnk, Lévy József irt két szép verset a háboru hangulataiból, Sebők Zsigmond folytatja Dörmögő Dömötör máramarosi hadikalandjainak elbeszélését, Nagy Sándor csinos verset irt, Benedek Elek szép mesét mond, Faragó Géza a belgák pompás képével folytatja ellenségeink képsorozatát s Elek nagyapó irt hozzá friss verses magyarázatot, Lendl Adolf, az állatkert igazgatója a jéges medvékről és barna macskokról mond el érdekes dolgokat, Zsiga bácsi mulatságos mókát, Rákosi Viktor folytatja A gibraltári összeesküvés című regényét. A rejtvények, szerkesztői üzenetek egészítik ki a szám gazdag tartalmát.

A Jó Pajtás-t a Franklin-társulat adja ki; előfizetési ára negyedévre 2 korona 50 fillér, félévre 5 korona, egész évre 10 korona. Egyes szám ára 20 fillér. Előfizetéseket elfogad s kívánatra mutatványszámokat küld a Jó Pajtás kiadóhivatala Budapest. IV., Egyetem-utca 4. sz.

Harcoljanak az itthonmaradtak is!

— márc. 3.

Tudvalevő, hogy a hadbavonult katonák családtagjai, bizonyos törvényszabta feltételek mellett, az államkincstárból félhavi havonként fölvehető segélypénzben részesülnek.

Segélyre igényt nyel bir a bevonultnak felesége, gyermeke (akkor is, ha házasságon kívül született), mostoha gyermeke, unokája, apja, anyja, nejeinek édesanyja, nejeinek édesapja, édes vagy mostoha testvére, de valamennyi csak akkor, ha semmiféle állandó ellátásban nem részesül, ha magát vagyonának jövedelméből, vagy önálló keresetéből fenntartani nem képes. Ehhez a törvény (1914. évi XLV. t.-c. 7. §.) még hozzátesszi, hogy az olyan családtag, akiről a hatóság megállapítja, hogy megélhetését megfelelő munka elvállalásával biztosíthatná, segélyre igényt nem tarthat.

Elmondhatjuk, még pedig jóleső érzéssel mondjuk el, hogy a hatóságok igazán emberséges jóindulattal voltak a kereső nélkül maradt családtagok iránt. A törvénynek megszorító szigorát alig alkalmazták. Liberális gondolkozással kitaltatták a hadisegélyt olyanok részére is, akiről pedig könnyűszerrel meg lehetett, meg lehet ma is állapítani, hogy egészségesek, dologbírók, tehát a „megfelelő”, nekik való munka elvállalásával állami segítség nélkül is el tudták magukat tartani. Rendjén van. Egy szavunk sincs ellene.

Csak most már az nincs rendjén, amit különösen gazdáink tapasztaltak, hogy a hadisegélyben részesülők közül (nem mindnyájan) nagyon sokan nem becsülik meg érdeme és jelentősége szerint az állam jótéteményét. A könnyen jött (és mondhatjuk elég bőkezűen osztott) kincstári pénz elkapat egyeseket s könnyelművé, renyhévé, dologkerülővé tesz.

Fáj kimondanunk, de sajnos így van. A bajt nem lehet, nem is kell eltitkolni. Hanem gyógyítani kell; úgy, ahogy lehet. Ha másképp nem lehet: akár súlyos operációval.

— **Dr. Tisza István** miniszterelnök most leiratot intézett a főispánokhoz, mely ezzel a kérdéssel foglalkozik. Ez a leirat nagy tapintatossággal irányt ad a közhatalóságoknak, hogy miképpen kell hovatovább mindjobbban elharapózó renyhesség és dologtalanság országos veszedelmét elhárítani.

Mert valóban országos veszedelem rejlik abban, ha a most kezdődő tavaszi

s majdan a nyári gazdasági mezei munkák idején nem lesz munkáskez. Mert egyrésze oda van a lövészárkokban, másrésze pedig idehaza féltlenül hever a tunyaság párnáin s a könnyen jött pénzből duskálkodva, csak a készlet fogyasztja. Dolgozni nem megy, ha hívják se. Pedig birná a munkát, nekivaló is, eddigi élete folyásában hozzá is van szokva, meg azt is felgondolhatná, hogyha dolgozik, azzal ujjabb pénzt keres, az állami segélypénzt akár takarékpénztárba teheti. (Közbevetőleg mondván: ez volna a legjobb.)

Végezetül pedig minden itthonmaradottnak kötelessége arra gondolni, hogy ádáz ellenségeink ellen küzdő vitéz katonáink is csak úgy győzhetnek, ha mindig megvan a küzdelemhez való testi erejük és kitartásuk. Ez pedig csak úgy lesz meg, ha állandóan kellő táplálkozásban részesülnek. Az élelmezést pedig csak a becsületes, hálás, jó magyar föld adja — ha kellő megmunkálásban részesül.

Ki végezze a szántás, vetés, kapálás, gyűjtés, aratás munkáit? Csak az itthonmaradottak. Amint a határok védelmében küzdő véreink karddal, puskával harcolnak: azonképpen harcoljanak az itthonmaradottak ekével, ásóval, kapával. Csak így fogjuk legyőzni az ellenséget. Közös erővel, közös akarattal.

Fontolják meg ezt jól az államsegélyesek is. Az államsegély nem alamizsna-pénz, hanem olyan jótétemény, amely há-lára és dologra, tette kötelez!

Vonatok érkezése és indulása Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekéről.

Érvényes 1914 szept. 7-től tov. rendelkezésig.

INDUL.		óra	perc
Nagybecskereki pályaudvarról.			
Karlova—Szeged—Budapestre délelőtt		6	21
Karlova—Szegedre délután		1	13
Zombolya—Szeged—Budapestre délután		4	00
Pancsovára délután		5	18
Karlova—Szeged—Budapestre este		7	18
Pancsovára délelőtt		8	10
Nagybecskerek-bégap. pályaudvarról.			
Módos—Temesvárra reggel		3	33
Zombolyára keskenyvágányu vonalon reggel		2	26
Zombolyára keskenyvágányu vonalon délelőtt		11	55
Zombolyára keskenyvágányu vonalon délután		5	25
ÉRKEZIK.			
Nagybecskereki pályaudvarra.			
Budapest—Szeged—Karlováról délelőtt		6	49
Budapest—Szeged—Karlováról délután		4	50
Budapest—Szeged—Nagykik—Karlováról este		9	21
Temesvár—Zombolyáról délelőtt		9	28
Temesvár—Zombolyáról este		6	30
Pancsováról délelőtt		8	38
Pancsováról este		6	52
Nagybecskerek-bégap. pályaudvarra.			
Zombolyáról keskenyvágányu vonalon este		9	34
Zombolyáról keskenyvágányu vonalon délután		4	10
Zombolyáról keskenyvágányu vonalon délelőtt		8	28

Hirdetések.

Nagybecskereki izr. hitközség előjárósága

55. sz. 19.5.

144—3.3

Figyelmeztetés.

A közelgő husvétii ünnepek alkalmából felhívjuk hitközségünk tagjainak figyelmét arra, hogy a fennálló és törvényben levő szabályrendeletek értelmében a

husvétii kenyerek

(macoth) előállítására, valamint macothból előállított liszt és dara árusítása nem a szabad ipar, hanem a hitközségi autonomia körébe tartozik és hogy hitközségünk tagjai csak az általunk hozott készítményből szerezhetik be szükségüket. Figyelmeztetjük tehát a t. hitközségi tagokat, hogy a macothnak, vagy macothból előállított liszt és darának idegen helyről való behozatalától tartózkodjanak, mert a csomagok beérkezésétől a városi rendőség esetről-esetre értesítve leend és így azon jogunkat, hogy az idegen helyről beszállított fent elősorolt készítményeket hatóságilag elkoboztassuk, a legszigorúbban gyakorolni fogjuk.

Nagybecskerek, 1915. évi február hó 16-án.

Az izraelita hitközség előjárósága:

LOTTY JÓZS. titkár. Dr. POLLAK JÓZS. elnök.

Meghívó.

A Törökkanizsai Kerületi Takarékpénztár

XCVII. évi rendes közgyűlését

1915. évi március hó 14-én délelőtt 11 órakor Törökkanizsán az intézet helyiségében tartja, melyre az alapszabályok 15. §-a alapján van szerencsém a t. részvényeseket meghívni.

TÁRGYSOROZAT:

1. Az igazgatóságnak és felügyelő-bizottságnak 1914. évről szóló jelentése.
2. A zárszámadások előterjesztése, a mérleg, a veszteség-nyereség-számla megállapítása, határozathozatal a nyereség felosztása iránt és a felmentvény megadása.
3. Igazgatósági tagok és felügyelő-bizottsági tagok három évre való választása.

4. A végrehajtó-bizottság tiszteletdíjának megállapítása.

5. Az elnöknek az alapszabályok 17. §-a alapján az alapszabályok 32. és 35. §-ainak megváltoztatása tárgyában beadott indítványának tárgyalása.

Törökkanizsa, 1915. évi február hó 14-én.

Báró **Tallán Géla** s. k.,
intézeti elnök.

Jegyzet: A közgyűlésen csak azon részvényesek vehetnek részt, kik a közgyűlés napja előtt 3 nappal, délelőtt 12 óráig szelvényeivel ellátott részvényeiket a társaság pénztáránál leteszik. Minden szabályszerűen letett két részvény egy szavazatra jogosít. Tíz szavazatnál többet sem saját személyében, sem másnak képviselőiben senki sem gyakorolhat.

URAGYON.

MÉRLEG-SZÁMGA.

TEHER.

Készpénzkészlet			26516	66	Részvénytőke	450000	—		
Értékpapírok			154933	30	Tartalékalap	135000	—		
Váltótárca:					Jótekonycélú alap	2000	—	587000	—
Személyi hitelű váltók	687884	22			Betétek			969163	62
Jelz. biztosított váltók	1352727	—	2040611	22	Viszontleszámitolt váltók			773866	42
Kamatkozó és törlesztéses jelz.-kölcsönök			489001	15	Engedményezett jelz.-kölcsönök			303435	36
Jelz. bizt. és kezességi kötvények			12323	50	Oszták-Magyar Bank (Lombard)			80000	—
Adósok fedezet mellett			22538	92	Fel nem vett osztalék			320	—
Intézeti ház			30000	—	P. Átmeneti kamatok			32677	93
A. Átmeneti kamatok			13375	28	Nyereség:				
					Áthozat a múlt évről	400	—		
					Folyó évi nyereség	42436	70	42836	70
			2789300	03				2789300	03

VESZTESÉG.

EREDMÉNY-SZÁMGA.

NYERESÉG.

Állami és községi adó	8252	54			Nyereségáthozat			400	—
Betétkamatadó	5242	27	13494	81	Váltókamat	150597	17		
Üzleti költség	5786	68			Jelzálogkölcsönkamat	30883	44		
Tiszti fizetések	14025	99	19812	67	Kötvénykölcsönkamat	1555	16	183035	77
Betétkamat	52737	42			Értékpapirkamat			6789	25
Visszlesz. váltókamat	42565	03			Jutalékok			1364	60
Átruh. jelz.-kölcsönkamat	13909	99	109212	44					
Leírások			6233	—					
Tiszta nyereség			42836	70					
			191589	62				191589	62

Törökkanizsa, 1914. évi december hó 31-én.

László Endre s. k., igazgató.

Papp László s. k., főkönyvelő.

Az igazgatóság:

Léderer Arthur s. k., elnök.

Ringhófer Andor s. k., alelnök

Enyedi János s. k.

Eremits Ulajkó s. k.

Dr. Fehér Bernát s. k.

Grüner Ármin s. k.

Schwarz Antal s. k.

Sztankovits Milos hadbavonult.

Tallán Vilmos hadbavonult.

Megvizsgálta és helyesnek találta:

A felügyelő-bizottság:

Pósa Ernő s. k., elnök.

Chernolatercz Géza s. k.

Niesz Péter s. k.

Orskay Miklós s. k.

Nyomtatott Pósa Fer. Pálnál Nagybecskereken.

Kiadta Pósa Fer. Pál.